

Домо пѣщо е да си помѣта пѣжкоя отъ пачала-та си когаго сѣ прави!

за да хранятъ зинно вѣрье сѣ
тъ си " да си правятъ нива,
тъж. Отъ незапаметни

МАКЕДОНИЈА излиза за сега веднѣжъ на недѣлѣтъ въ сѣботѣ. — Цена придла- тена за годишъ 4 бѣлы меджидѣи за въ Цариградъ, а пѣтъ за по вѣтъ на всѣкъдѣ — за шестъ мѣсеца 2 1/2 за въ Цариградъ, а за по вѣтъ на всѣкъдѣ 3. — За три мѣсеца 1 1/2 бѣлы меджидѣи за всѣкъдѣ.

МАКЕДОНИЈА

Писма не освободени отъ пощенскѣ платж и наржчванѣ за естѣнѣкѣ не сѣдружени сѣ придлащѣ-тъ не сѣ прѣмѣтъ.

ЛИСТЪ ЗА ПОЛИТИКА, КНИЖЕВНОСТЪ И ТЪРГОВІЯ.

Καίτοι πρῶτα καὶ αὐτοὶ τῆς ἀπὸ τὰς ἀρχαῖς τοῦ, ὅταν εἶναι ἔρθαι.

ПОЛОЖЕНИЕТО.

д). Българитѣ.

Движеніе на образованіе и на литературѣ у днешнѣтъ Българи.

Онова силно чувствование, което бѣ дълбоко проникнѣло въ Българскитѣ бытъ, — чувствование за независимостъ и самостоятелностъ на нашѣтъ народъ и черковѣ, което Българскитѣ царѣ чрѣзъ теченіе на много вѣкове, и чрѣзъ безбройни успѣхи умѣхъ да утвърдятъ въ самѣтъ вѣжтрѣностъ на нашѣтъ общественъ животъ — неможѣ да застѣе и въ онѣтъ успѣхи за насѣ вѣрѣна, когаго бѣдѣта на нашѣтъ народенъ животъ испадѣтъ въ рѣшѣтъ на чуждо духовенство; когаго вторитѣ Българоубицѣ, патриархъ Самуилъ, испрати опустошителенъ рѣй фанариотски стършени, които похлѣпихъ Българѣ и срушихъ, съсипахъ и пестрѣихъ все що имъ дойде до рѣжъ, залушихъ всякъ народъ свѣтъ, и вече бѣхъ надвѣснѣли на родниъ нашъ животъ надъ зѣлопѣтъ прѣпасть на съвършенното му унищожение. На убѣственното вѣнѣе на тѣзи фанариотски служители, на силнѣтъ тѣхенъ патѣскъ и напоръ за да ни тласкатъ въ ямѣтъ, слабо напѣтнѣхъ по трийно противостояхъ малкото онѣзи народни наши мѣнастѣри, които губителната рѣжа на фанариотскѣтъ властъ не бѣ успѣла да порази, и между които сѣ отличавашъ Хилендарскитѣ, Зографскитѣ и Рилскитѣ; дѣто славенскитѣ языкъ при богослуженіе, наедно съ всичкѣтъ свѣты въспоминанѣи на прѣдшѣтъ ни черковнѣ самостоятелностъ, бѣхъ свѣжѣ увардени; дѣто Българскитѣ чисто народенъ духъ бѣше останѣлъ незарѣзенъ отъ поидиощѣтъ тѣжъ на грѣкомѣнѣтъ. И пѣтъ виждамъ че малко пѣщо повече отъ шестдесѣтъ години, слѣдъ паданіе на най-старѣтъ и най-славнѣтъ отъ независимѣтъ Български черковѣ — когаго животворитѣ зарѣ на образованіе бѣхъ зѣли да проникватъ по прѣдѣлѣтъ кѣдѣ Дунавъ и Черно-море, когаго родолюбивѣ пѣжко наши съотечественници заседени въ Влашко и въ Южнѣ Русіѣ, бѣхъ хващѣли да мѣсѣтъ за събужданіе то на башинѣтъ имъ земѣ, — двамѣна отъ иноцитѣ изъ реченѣтъ мѣнастѣри, вѣлоушечени съ въспоминаніѣта на славното минѣло на народнѣтъ ни черковѣ, распадѣни отъ пламенно родолюбіе и снабдени съ духъ крѣпкъ и силенъ излѣзохъ почти едноврѣменно, единѣтъ отъ обитѣта на Хилендарскитѣ, а другитѣ отъ обитѣта на Рилскитѣ мѣнастѣри и произнесохъ прѣдъ наредѣ очарователнѣтъ дѣмѣ на събужданіе, на наукѣтъ и на поидѣтъ жѣсѣтъ. Тѣзи мѣжѣ бѣхъ тезоименната онаѣ двоѣца на Неофитовѣтъ Хилендарскитѣ Бозвели и Рилскитѣ. — Отъ които прѣвитѣ като странствующѣ проповѣдникъ и писатѣль, а послѣднѣтъ като ревностенъ учитѣль и писатѣль распространѣва хъ между Българскитѣ народѣ народнѣтъ свѣтъ и самостоятелностъ.

По онова вѣрѣе една часть отъ Сърбѣтъ слѣдъ единъ дължъ и крѣвѣжъ борба бѣше сѣ вече колко годѣ освободила отъ анархѣтъ, когаго по онѣта вѣрѣе бѣше потиснѣла цѣла европейскѣ Турціѣ; туй сѣщото бѣхъ направили вече пѣжко и отъ грѣцѣтъ, когаго тѣжѣта на събужданіе-то вѣстрѣби ясно и силно и пѣтъ Българѣ: Българитѣ трѣбашѣ тогазъ да станѣтъ и да трѣгнѣтъ напредъ. По прѣдѣ всичко трѣбашѣ да сѣ рѣши великитѣ въпросъ: по кой пѣтъ трѣбашѣ да трѣгнѣ Българскитѣ народѣ въ своето напредѣваніе; по пѣтъ на революціѣтъ ли,

или по диритѣ на мирното и постепенно-то развиваніе?

Отъ единъ странѣ мирнѣтъ и умѣреннѣтъ темпераментъ на нашѣтъ народъ, както и политическаго проникателностъ и чистото родолюбіе на тогавашнѣтъ него-ви дѣйди направи хъ што, общѣто движеніе на развитіе на трѣгнѣтъ пѣтъ на постепенно напредѣваніе въ образованіе. Българитѣ сѣ рѣшихъ што чрѣзъ наукѣтъ, чрѣзъ просвѣщеніе да дойдѣтъ до зѣлнѣ самостоятелностъ и до заякѣваніе на мѣжескитѣ зрѣлъ възраст, и по друмѣтъ на пѣлѣтъ армоніѣ съ стреміе-ніе на Цариградскитѣ прѣтѣтъ, да въздигнѣтъ паднѣнѣтъ свой народъ и да о-частливѣтъ прѣкрасно-то сѣ отечество, кѣтъ коего стреміе прѣвитѣ тѣхенъ подвѣтъ е черковнѣтъ ни днесъ въпросъ.

Когаго на сѣверното и южното подножіе на Балканѣтъ сѣ отвори хъ прѣвитѣ Български училища, и свѣтлѣната на наукѣтъ и на просвѣщеніе на ченѣтъ да прѣ-ски зарѣтъ сѣ лѣколо, Грѣцѣтъ, то естѣ, грѣцкѣтъ владѣщи, бѣхъ прѣви които сѣ въспротивихъ на това и зѣжъ да мѣсѣтъ какъ да задѣлѣтъ прѣвитѣ този гласъ на събужданіе. По сѣдѣта имъ бѣше изречена. Тѣхното ново напѣваніе освѣтъ дѣто не можѣ да поврѣди ходѣтъ на Българското въздиганіе, но даже направи да сѣ засѣли и учѣрѣти още повече зародѣната вече идея за испѣжданіе на грѣцѣтъ изъ Българѣ, и за възстановѣне на бѣвшѣтъ ни народѣъ Нѣрархѣтъ. Тѣи идея можѣтъ да кажѣтъ станѣтъ прѣдѣтеча и водитѣль за распространѣне на Българското образование.

Отъ тогазъ насамъ, т. е. отъ прѣдѣ тридѣсѣтъ и пѣтъ години — откогаго пачина хъ да сѣ въздигатъ Български училища на разни мѣста въ отечествѣтъ ни, пѣтъ глѣдахъ какъ мѣсѣтъ за изловѣне на грѣцѣтъ сѣ обобщаванѣ, и стреміе на народѣтъ кѣтъ просвѣщеніе сѣ за-силѣхъ, при вѣнтѣ усилѣи на зловѣщитѣ фанариотизмъ и елѣнѣизмъ за да въспрѣтъ народното ни развитіе. Поразѣтъ и разбѣтъ въ прѣвитѣ редѣе, фанариотизмѣтъ и грѣцѣзмѣтъ устанѣване и все още устанѣва прѣдѣ величественнѣтъ ходъ на нашѣто събужданіе. Българскитѣ народѣ прѣзъ това вѣрѣе не бѣше запѣтъ съ нищо друго; той урѣдѣточѣи вѣнчѣтъ сѣ въдохновеніѣ, вѣнчѣтъ сѣ залѣгнѣи и напѣганѣи въ извѣрѣваніе на горепомѣнѣното прѣдначертаніе. Отъ това и самото развитіе на повѣтъ нашѣ литературѣ носи двойното онова означеніе, дѣтъ онѣтъ чѣрти, които характеризуватъ новѣтъ ни вѣрѣе: Българскитѣ писатѣли заякѣхъ да означѣтъ и да иззадѣтъ на видѣтъ неправѣтъ на фанариотското духовенство у дома и прѣдѣ очитѣ на стрѣнѣтъ солѣтъ; да вѣодоушечѣтъ и прѣдѣ сѣ стреміе кѣтъ нау-жѣ и образованіе, и да му подадѣтъ ма-теріѣтъ за распространѣне на просвѣщеніе-то. Съ единъ дѣмѣ нашѣта литература дви-жила сѣ е досѣга въ крѣжѣтъ на прѣвитѣ сѣ степенѣ, сѣр. глѣдѣла е да произведе прѣво-началнѣтъ и училищнѣтъ книги за народа, и да го утвърди въ любовѣтъ кѣтъ наукѣтъ и народностѣтъ. Нашѣта интелигенціѣ не жо-гобройна и прѣсѣжѣта, дѣмѣтъ отъ да е глѣ-дала да сѣ стѣвори особѣнъ единъ кругъ, както го виждамъ въ други пѣжко народѣ, грѣжила сѣ е исклучително за наро-дѣтъ, който голѣтъ и въспрѣстранѣтъ, въ вѣрѣето на трагичесѣ сѣ събужданіе, по-галѣшѣе всѣкѣтъ дѣятѣлностъ на на-шнѣтъ учѣни и писатѣли.

Нашѣто вѣстинѣкарство е оглѣдало на умѣственното ни развитіе, и показѣва о-сѣзатѣлно степенѣтъ на нашѣто повѣше-

ніе. Отъ прѣвитѣ страници на Цариград-скитѣ еспѣдѣтъ, упѣтѣтъ кѣтъ сѣцѣтъ цѣлъ, имъ глѣдѣмѣ постепенно-то развитіе на мѣсѣтъ, когаго е въдушевѣвала всѣ-чѣтъ поязѣи, испѣзѣли и сѣществую-щи днесъ органи на явѣното мѣшленіе у насѣ. По какѣва разлика мѣжѣу онѣтъ мѣ-жѣи за Българитѣ вѣрѣна и днесъ, кога-то почти цѣлъ Българскитѣ народѣ е дошѣлъ вече въ самостоятелностъ за своѣтъ особен-нѣ народностъ, и въ сѣзнаніе на своѣ-тъ правѣни! Сега навѣкъдѣ ще видѣтъ училища пѣли съ учѣлѣи, когаго учѣтъ практическѣ науки и които четѣтъ и слу-шатѣ сѣ жадностъ за минѣлѣтъ вѣрѣна на нашѣто народно сѣществѣваніе: и рѣд-ко нѣдѣтъ сѣ съзрѣтъ мѣрзѣстнѣтъ фа-нариѣтъ, че владѣе още надъ Български градовѣ и сѣла; но и ще сѣгледѣтъ пакъ че, дѣто сѣ е задѣржалъ той още, негова-та властъ е толѣкъ слаба, толѣкъ рас-клатѣна, што можѣтъ да прѣдсѣкажѣтъ скорѣтъ ѣ паданіе и съзрѣшеніе на уни-щожѣне. Фанариотскитѣ квѣтъ, който, кол-кото вѣроломно бѣше сѣ вѣжнѣлъ между насѣ, толѣкъ и уорно сѣ защищаванѣ и употребѣвашѣ всѣкѣ сѣрѣдѣта за да смо-гне напредѣваніе на образованіе въ Балканскитѣ полуостровѣ, избулѣдава ве-че, оскудѣва, пѣчѣзва и ще испѣзне съ-вършеніе отъ прѣкрасното наше отечес-тво, когаго той на пустѣнѣтъ искаше да прѣбѣрѣне.

Сега, кажѣтъ не е ли това единъ го-лѣтъ напредѣтъ? И колу трѣба да сѣ благодарѣи за това ако не на енергѣтъ и пожѣртѣваніе на Българскитѣ народѣ и на прѣобразѣватѣлното стреміе на прѣтѣтъ на Султанѣтъ?

Пѣтъ мѣсѣмъ че пѣтъ да сѣ излѣжѣтъ ако кажѣтъ че, прѣва-та тѣзъ епоха на нашѣто умѣствѣно развитіе е дошла до крайѣтъ сѣ: общѣто стреміе на нашѣтъ народъ прѣмѣнува вече въ другъ фа-зѣ. Сѣвѣтъ пѣжко знаѣе исправѣтъ сѣ прѣдъ насѣ и свѣдѣлѣствуватъ за истѣ-нѣтъ който нѣрѣкохѣмъ. *Словарѣтъ на Г. Бѣжѣрова, дѣмѣтъ ни повѣдоуѣнѣтъ сѣ младѣ нашѣ списатѣль Г. Дриѣова, както и трудовѣтъ въ истѣрическитѣ изѣлѣдованѣи на глѣбокомѣслѣнѣтъ и днесъ най-знаменитѣтъ нашѣ списатѣль Г. Г. Крѣстовѣи* — сѣ повѣнѣи когаго ще направѣтъ повѣ епоха въ животѣтъ на нашѣто напредѣваніе. По какѣва ще бѣде характеристикѣта на туй ново за нашѣтъ народъ вѣрѣе? Това е когаго ще покажѣ самото бѣдѣше най добѣръ. А всѣчто що остаѣа намъ да кажѣтъ за това тука е, че прѣтѣканіе и прѣвѣчаніе на черков-нѣтъ ни въпросъ, който не прѣстаѣа още, както не трѣбашѣ, да погѣтъ всѣ-чѣ-то ни вѣнѣваніе, не малѣко ни прѣ-че въ напредѣваніе кѣтъ тѣжѣ повѣ по-сокѣ, и ще ни задѣржи и забѣви още въ прѣдѣверіе на вѣходѣтъ, ако не бѣ-демъ умѣи да прѣстанѣмъ вече да сѣ за-лѣгѣмѣ само съ него и само отъ него да очѣкаѣмъ засѣланѣи сѣ кѣтъ налѣжѣше-то напредѣваніе на народѣтъ ни въ обра-зованіе.

Успѣхъ кѣтъ благодѣствіе на.

Да, че нашѣ-тъ народѣ е назадъ, и много пѣзѣлъ въ желѣнѣтъ успѣхъ на възрожденіе сѣ, това е видѣна истѣна. Но тѣ е много непрѣятѣна и теѣшка истѣна. Какъ, ще речѣте, слѣдъ толѣкъ трудовѣ да бѣде тѣжъ жалѣко положѣніе на? По това е тѣжъ, и пѣжѣно ни е да сѣ го при-познаѣмъ това сѣ жалѣно положѣніе; успѣ-ваніе не ни е възможно, зашто само-опѣи сѣ стрѣи кѣтъ съвършеніе, кой-

то сѣзнаѣа недѣстѣнѣството сѣ. Но никѣй не можѣ да кажѣ, че нашѣ-тъ народѣ е равнодушѣнъ въ туй отношѣніе. Не. За-што у насѣ сѣ сѣ положили много тру-дове, направили сѣ сѣ сѣжѣи пожѣртѣ-ванѣи за успѣхѣтъ ни. Така убѣдени, че учѣлѣната и науки-тъ сѣ необходѣмѣи за благополѣзѣваніе ни, потруди хъмѣ сѣ да сѣ ги усѣвѣи и да ги разѣмножѣмъ изъ на-рода. Още, утѣрѣи че сѣ народѣтъ іѣра-рѣхѣ сѣ общѣва успѣхъ на народа, но малѣко подвѣзи ставѣтъ за добѣваніе ѣ. Но пѣка знаѣмъ, че слѣдъ всѣчто това пакъ можѣтъ да бѣдемъ окаянѣи. Слѣдъ всѣкѣтъ тѣжъ трудовѣ намъ можѣ да сѣ кажѣ; грѣжѣшъ сѣ и мѣлѣвшъ сѣ за мно-го работѣ, но единъ е още най-потрѣбно. Не казѣмъ че учѣлѣна, науки и іѣерар-хѣи сѣ безѣполезнѣ пѣща, не, никакѣ. Но казѣмъ че и слѣдъ прѣдобѣваніе имъ, имѣмъ свѣдѣлѣства, че неусѣвѣваніе е въз-можно, а най-вече ако тѣ бѣдѣтъ лишѣ-ни отъ онѣтъ още по-потрѣбно пѣщо, ко-е то азъ ще сѣ постарѣмъ по-доу да по-кажѣ спорѣдъ силѣтъ сѣ.

Всѣсѣбѣ истѣна е, че колѣкото по со-вършенѣтъ ставѣа чѣловѣкъ, толѣкъ и по блажѣнѣтъ бѣва. И онова що е истѣнно за другѣтъ въ туй отношѣніе, истѣнно е и за насѣ: *сѣвършеніе* е самото сѣрѣдѣство за благодѣствіе ни, сѣвършеніе трѣ-бѣа да е и самотѣтъ прѣдѣметъ за трудо-вѣтъ и разѣмѣшлѣнѣта ни.

По за да можѣтъ да напредѣмѣ въ сѣвършеніе налѣжѣ ни да сѣ залѣвѣи за още по труднѣ прѣдѣрѣтѣи, и то.

1. *Трѣбѣа да имѣмъ основѣна системѣи въ училища-та.* Училищата, които вече доста сѣ сѣ разѣножили между насѣ, за да пѣмѣтъ основѣна системѣи, трѣбѣа да отговарѣтъ на желѣнѣтъ цѣлъ. Но що трѣбѣа да е цѣлъ-та на едно училище? Тя не е да сѣ учѣтъ учѣлѣнѣтъ само да четѣтъ и да пишѣтъ; не е ниго са-мо да достигнѣтъ по-высоѣи науки и чу-жды языкѣ; ниго пакъ само да сѣ раз-вѣватъ онѣи имъ способѣности, що имъ общѣватъ по лесѣнѣ и споѣенѣтъ животѣ. Цѣлъ-та на едно училище е още по вы-соѣа и още по сѣжѣна. Въ училищѣто трѣ-бѣа да сѣ просѣвѣва умѣтъ на младѣтъ а зѣдно съ това и да сѣ искорѣнѣватъ всѣкѣтъ имъ лѣнѣи пѣвичѣи и порѣчѣи чувствѣа и наклонѣсти. Въ училищѣто трѣ-бѣа внимѣтелно да сѣ развивѣтъ въ сѣр-дѣта на младѣтъ всѣкѣ онѣтъ чѣло-вѣколюбѣи чувствѣа, които сѣ необходѣ-мѣи за блажѣнѣството на единъ домъ, об-щѣство, народъ и царѣство. Тамъ младѣтъ мечѣтѣлъ трѣбѣа да пачѣе здраво да мѣ-сѣи за всѣко пѣщо, "да пѣспѣва всѣчто", но само добрѣто да дѣржи. Тамъ той трѣбѣа да сѣ научѣ да бѣде сѣзнѣтелѣнъ. Да знаѣе що е той; зашто сѣ е родѣлъ; и кои сѣ длѣжѣности му кѣтъ Бога, кѣтъ сѣбе сѣ, кѣтъ народа му и кѣтъ всѣ-тъ му бѣжѣи. Въ училищѣто непрѣменно той трѣбѣа да сѣ научѣ да отдаѣа, колу що е длѣжѣнъ: колуто страхъ, страхъ; колуто почѣтъ, почѣтъ; и колуто лю-бовъ, любовъ. А най вече сѣжѣпоѣтѣнно-то онѣтъ изрѣченіе: "Пачѣто на прѣмѣдрѣ-стѣ-тъ е страхъ Госѣдѣнъ," то коѣтъ днесъ сѣ сѣрѣца написѣно само по стѣ-нѣтъ въ училищата ни, трѣбѣа да сѣ на-пише въ сѣрдѣце-то на учѣлѣна. Така едно училище испѣла цѣлъ-тъ сѣ, и о-бразѣва достѣиѣи граждѣни, вѣрѣи па-трѣѣи, мѣдѣри родѣтели и истѣнѣи чѣло-вѣколюбѣи. О, какѣво желѣтелно пѣщо за нашѣ-тъ народѣ! Щѣлъ ли сѣ спѣдѣи да видѣмъ това?

По за да можѣ едно училище да от-говарѣа на тѣжъ высоѣа цѣлъ, трѣбѣа да е

Нима ли право, койго и да е бъл-
гуде задни мисли на оногось
не, влиние и прѣобладаніе мо-
даждѣ тѣзи забавляемъ учителн, т. е.

человѣци съ добръ характеръ. Друго-
аще какъ ще могатъ да даждѣ на уче-
ницитѣ си това, което тѣ сами нѣматъ?
А само оузи учитель е достоенъ койго
сѣзнава пуждѣтъ на народа, и уважава
най-много общото добро. Оузи учитель,
който туря колата прѣдъ воловетѣ т. е.
свойтъ интересъ прѣди народныйтъ, отъ
него нѣма надежда. За туй, когато ся
пуждаемъ и диримъ учитель, трѣбва да
распытывамъ по напрѣдъ и по серіозно за
достоинството на характерътъ му, а не
само за високоученостъ-тъ му, както
до сега е общо ставало между насъ.
Трѣбва да ся увѣримъ че е способенъ
да претваря нашитѣ влѣчета на кротки
и ползвателни овци, и тогазъ да му
въвѣривамъ милитѣ си рожбы; защото ма-
каръ тѣ сега сѣ малки дѣца, но отъ нихъ
чака щастіето си плуциитѣ родъ. А по-
неже най голѣмитѣ причинители или ра-
зорители на туй идуще щастіе сѣ учи-
телитѣ, зато тѣ трѣбва да сѣ *благора-*
зумни въспитатели, за да могатъ да въз-
дигнатъ на народа си ползвателни по-
томцы. И когато призиватъ умѣтъ на у-
ченицитѣ си къмъ божеството, трѣбва
съ пристойно уваженіе да го запечатватъ
въ сѣрацата имъ: друго-аще тѣзи имъ
говоренія за Бога ще идѣтъ на вѣтръ и
за зло. Защото трѣбва да исповѣдамы,
че въ нѣкон отъ училищата ни ся пого-
варя върхъ духовното образование, но съ
такъва хладнижи равнодушіе, щото ставатъ
звѣи и думитѣ и слушателитѣ. Прѣдаватъ
си и нѣкон науки върхъ благочестіето,
но никакъвъ ползъ. Така ученицитѣ учатъ
катихизисъ, а пакъ оставатъ некатихи-
зованны; учатъ длжноститѣ си къмъ Бога,
къмъ себе си и къмъ ближнитѣ си, но
колкото за изпълненіето имъ безкниж-
ныйтъ селянинъ ся види по достоинствъ. За
туй, учитель трѣбва сѣзнателно да гово-
ри, а още и тѣй да ходи.

2. *Трѣбва да ся обърне голѣмо вни-*
маніе върху религіозното възпитаніе на
дѣцата и народа. Колко жалостни слу-
хове ся чуватъ и наранителны събитія ся
сѣгледватъ между насъ! Едини ся оплак-
ватъ че нѣма *сѣгласіе*! Други—че нѣма
доверіе; други—че нѣма *любовь*. Четири
порока най-способни за упропастява-
ніе! По истина ли е това? Елате сега
всички выи, които казвате, че народътъ
ни успѣва, явѣте ся и възражѣте на то-
ва. Имамы ли сѣгласіе? А зашто сѣ тѣзъ
сѣбелны партіи и въ градове-тъ и по
села-та? Имамы ли доверіе помежду си?
А отъ гдѣ сѣ тѣзъ мжчителны подозрѣнія
даже и въ самы-тъ фамилии? Имамы ли
постоянство? Желѣжъ да знаѣмъ въ що? Въ
дѣвически-тъ училища ли, или въ чита-
лица-та? Сѣрце не ми дава да говорѣмъ
повече върхъ тоя порокъ. Защо нѣмамы
никакво благодарително общество? Защото
нѣмамы сѣгласіе, доверіе и постоянство.
Несѣгласіето ся ражда отъ недовѣріето
а недовѣріето отъ нѣманіе-то на любовь.
А имамы ли любовь по между си? Съ
единъ погледъ върхъ животъ-тъ ни чело-
вѣкъ може да види че сме далечъ отъ
това, колкото Истокъ отъ Западъ. Но
въра-та на Сына Божія, който исповѣ-
дамы че държимъ, допушта ли, и може
ли да търпи такыва смъртоносни пороцы?
Онова което тя ни заповѣда, и което е
сѣществено за благополучіето ни нѣма го
у насъ. Защото кое друго нѣщо е по спо-
собно да обуздава нечестивы-тъ страсти
на челоука и да развѣна добродѣтель-тъ
му, ако не религіозното въспитаніе?

Безъ да имамы любовь помежду си
неможемъ да благодарствуваме. А гдѣ ся
намира философія-та на любовь-тъ ако
не въ Свѣд. Писаніе и церк. поученія?
Не е ли Евангеліето основната книга на
въра-та ни, което ни учи да любимъ бли-
жнитѣ си както себе си, и възвѣщава
любовтъ по горѣ отъ всички добродѣте-
ли? Колко блаженъ щеше да е народъ-тъ
ни воденъ отъ това правило! Но за гор-
костъ, ний сме лишени отъ тѣзи спасите-
лны наставленія! А зашто? Защото Сло-
во-то Божіе не ся проповѣда на наро-
дѣтъ въ църкѣвъ, и по выи не ся виж-
датъ такыва примѣри за подражаніе. Горь-
кий, достойни сме за Іереміево то опла-

ли чтенія? има; но тѣ въобще сѣ за на-
рода като звѣнецъ що звѣнѣти, или кымватъ
що дрънка. Така не е ли? А любовьта, ко-
ято е свѣрска-та на свѣршенството ни,
за нѣтъ нито истинна проповѣдь става,
нито пакъ добръ примѣръ ся дава.

Мили ми единокротци, ако ни е милъ
успѣхътъ ни, то Слово-то Божіе трѣбва да
ся развѣрже поне за въ църкѣвъ ни, и
спасителнитѣ истинны на Евангеліето трѣ-
ба да ся проповѣдватъ на народа ни. А
за да бѣде проповѣдь-та плодотворна,
трѣбва животъ-тъ на проповѣдницѣ-тъ
да ся сѣгласува съ думы-тъ имъ, друго-
аще напразно ще си дерѣжъ гърлото.
Защото и сега църкѣвъ-тъ изъ България
не сѣ съвсѣмъ лишени отъ духовны ска-
занія. Амвонъ-тъ не е всякога празенъ
отъ почитателитѣ си. Но народъ-тъ като
гледа, че животъ-тъ на проповѣдникъ-тъ
сочи въ другъ посокъ, не му ся довѣ-
ряватъ и по-лоши ставатъ. За това все-
чки, които сѣ наематъ да пасѣтъ народа,
народа, казвамъ, а не себе си, трѣбва да
сѣ свидѣлствуванъ за добры пастыри.
Трѣбва да познаватъ духъ-тъ на Хри-
стовъ-тъ върхъ, и по него да върватъ.
Да ся не лажемъ, че като сѣмъ Българи
тѣ не ще бѣждѣтъ като наемници. Нека
земемъ Гръцкото огледало и да огледамы
себе си. Фарисей-тъ, които обличаваше
Спасителъ нашъ, не бѣхъ ли отъ сѣ-
щій-тъ народъ който засѣлѣвахъ и гло-
бѣхъ? И Грци-тъ процвѣтали ли сѣ съ
свои-тъ единокротны владыци?

Това не казвамъ азъ тука за отрича-
ніе че не трѣбва да имамы народны вла-
дѣи, но казвамъ че, слѣдъ като ги има-
мы, ако не бѣждѣтъ както трѣбва, то пакъ
зло та зло. Прочее когато тѣ влизатъ въ
духовный чинъ, трѣбва да иматъ на сѣр-
дце, а не само на уста, духовный ин-
тересъ на стадото, а не какъ да ся добѣждѣтъ
по сигурно сѣрдство за припитаніе-то
си. Тѣ трѣбва да сѣмъ челоуци съ бла-
гочестивъ животъ и съ добры умове, за-
да могатъ и други да наставятъ въ вѣ-
рѣжѣ. Самыитѣ имъ животъ трѣбва да е
примѣръ на истинно благочестіе. Тѣ трѣ-
бва да сѣ трудолюбивы, да бѣдатъ на ста-
до-то; не само прѣзъ празничны-тъ дни,
но всякой день да обхождѣтъ жилища-та
на словесны-тъ си стада, да уякчаватъ
слабытъ, да умудряватъ простытъ, да утѣ-
шаватъ болнытъ, и нажаленытъ, и да бѣждѣтъ
на всички за помощъ. Ахъ, тогава, и само
тогава ще видимъ че народъ-тъ ли ус-
пѣва, че бѣдствие-то ся умалява и че
влианіе-то на зломъсѣпнытъ угаснува.

Ето тоа е накратко спорѣдъ моего
мнѣніе, истинный-тъ успѣхъ на народа ни,
и къмъ него трѣба да ся стреми всякой
истиненъ христіанинъ, всякой правосла-
венъ Българинъ, ревнителъ и желателъ за
доброто на народа си. (Изъ А. Тонѣсоровъ.)

Какво си побрътвуватъ Гърцитѣ

Визачтисъ заема отъ Кліо единъ
изводъ отъ дискусіи изъ Българскѣ до
последнитѣ вѣстникѣ, който и двата
вѣстника припорѣчаватъ на своитѣ со-
тѣчественици като такъвъ, който съ-
дѣржавама тѣврдѣ правы размышленія
върху сегашното сѣстояние на работитѣ
въ Грциѣ.

“... Врѣме е да разберѣтъ (гърцитѣ)
и тѣзи които сѣ на Вѣспортъ (въ Цари-
градъ) и въ Атинѣ че сѣмъ длжны ведѣжъ
за выжгы и скоро да ся отождествятъ
интереситѣ на гърцы-тъ и на Османлитѣ
ако искамы да не бѣдемъ погнѣтѣны отъ
Славенитѣ; а това отождественіе на ин-
тересы трѣбва да ся основава върху вза-
имность-тъ и правдѣжъ спорѣдъ изрече-
ніето: *което ты мразимъ, другому не*
дай го прави. Много работы е длжна да
извърши Грциѣ въ вѣтрѣшностѣхъ си и
тогазъ да примысли за новы завоепанія,
а трѣба още да убѣди и Турциѣ за това.
Грциѣ не е была още честита да ся съ-
стави силно и трайно правителство и да
ся утвърди вѣтрѣшно, нито да покаже
началника си, както едно врѣме англича-
нитѣ великаго Пига, въ едни такывъ а-
нархически обстоятелства, и да стане мо-
дель (узоръ, огледало) въ Истокъ съсъ
всичко друго а не съ *крѣсканія*. Грциѣ
не е погърчила още всичкытъ си жители;
въ самъ Атинѣ още сѣмъ спазены дири отъ

мы бунтове, или ся оставямы други да
подкладатъ насъ?

За доброто на Българитѣ ли, или за
непогърченитѣ още Арбанасцы или за ку-
цовласитѣ на Нишрѣ, Тессалиѣ и Маке-
доніѣ? Въ едно тридесетолѣтіе Гръцкы-
тъ народъ направилъ исполнителны напрѣд-
ванія съсъ избезумѣжъ политикѣ. Слѣдъ
други тридесетъ години гърцитѣ които сѣ
въ Англіѣ ще иматъ въ рѣцѣтъ си най
хубавы-тъ фабрики на англичанитѣ (!).
Ето дѣ лежи истинныйтъ нашъ напрѣдѣкъ,
въ богатството а не въ бесплоднытъ бун-
тованія. Заимѣ Божіе, нека отъ сега хва-
немъ политикѣ достойнѣ на миссѣѣ-тъ
кой-то има грѣцкы-тъ народъ въ Ис-
токъ така, щото по примѣрътъ на Англіѣ
да ся не пѣмѣява никога възнишата поли-
тика, а не както сега, когато въ всяко
ново министерство имамы и новѣ полити-
кѣ, а по добръ да кажемъ никакъвъ поли-
тикѣ. Проглашеніето на конференціята ни
направи добро отъ тѣзъ странѣ понеже
ны умудри.....

— “Българитѣ”, казува Кліо въ дру-
гъ единъ листъ, “като не ся задоволѣватъ
съ това що пишѣтъ и говорятъ противу
грѣцкото духовенство, на послѣдокъ на-
паднахъ сѣмъ и врѣзъ Сърбиѣ, който сил-
но и строго осаждаатъ като що гонѣла
възстановеніето на голѣмъ сръбскъ дѣр-
жавѣ, който имала да обліемя и Бълга-
ритѣ. Ябѣката на распрѣжѣ е Македо-
ніѣ; “Българитѣ” жители на Македоніѣ
ипкога не ще склонѣтъ да ся прѣобърѣ-
тъ на Сърби.” Още малко и Българитѣ
ще кажѣтъ че Александръ великій е го-
ворилъ по Българскы. *) Отъ распрѣжѣ
на Българитѣ съсъ Сърбитѣ Еллинизмъ-
тъ че ся поузува; по за хатѣрѣтъ на
общитѣ интересы на источнытъ народы,
быхны желали да прѣстанѣхъ тѣзи непрѣ-
сыкваны и смѣшны прѣспирни.”

— Известнытъ редакторы на въспрѣный-тъ
днесъ *Неологосъ* неуморены още, както ся ви-
ди, въ славнытъ си по-тѣхъ подвизы противъ Бълга-
ритѣ и тѣхнытъ домогванія, незасатены въ зло-
бѣжъ си съсъ това само зло що мыслятъ че
имѣ сѣмъ направили съсъ всяко що издумахъ
и искахъ прогнѣвъ тѣхъ въ кругѣтъ на гър-
цитѣ, чрѣзъ бывшыйтъ въ рѣцѣтъ имъ грѣцкы
вѣстникѣ, сега, като е смѣлѣнъ той и неможе
да служи на злобѣжѣ имъ страсть, тѣ прѣд-
приели издаваніето на другъ единъ новъ вѣс-
тникъ списванъ на французскы подъ име: *Ле-
Фар дю Босфор* (Босфорскыи Фенери) съсъ цѣлъ
да распространѣтъ кругѣтъ на своето врѣзъ
Българитѣ мнѣніе, да заподозрѣтъ тѣхнытъ до-
могванія въ прѣдъ стравыитѣ свѣтъ; съ единъ
рѣчь да ги направѣтъ *блѣзѣ и копирѣжъ* прѣдъ
цѣлъ Европѣ. — Програмата на тойзи новъ въ-
рѣцѣтъ имъ вѣстникъ не е освѣтъ онази не-
тата, която и на *Неологосъ*, тя почива на че-
тырь-тъ оузи глѣны стѣпнове на грѣцкытъ
журналистичкѣ *гордостъ и подлостъ, смѣлость*
и *безразсѣдностъ*; а сѣдѣржанието му до колко-
то можемъ да сѣдимъ отъ издаденитѣ му до се-
га броеве, е кѣсеты и навѣты врѣзъ Българитѣ.

Первыитѣ членѣ който обнародѣмъ *Ле Фар*
дю Босфоръ занимава ся съ Българскыитѣ въ-
просъ. Нашитѣ читатели, мыслятъ не ше ни
выбѣнѣтъ за зло дѣто ся земѣны да имъ прѣд-
ставимъ нѣкон уложы отъ тозъ членъ съ кое-
то може бы да имъ прѣкратимъ нѣкои серіоз-
ны мануѣтъ, но ше ги възнаградимъ за това съ
удоволѣніето на добродушно посмѣваніе, кое-
то заслужѣватъ такызи то вѣчно повторяемы все
едны и тѣзи бабартіи на грѣцкытъ журналис-
тикѣ, по който языкъ и да ся паще.

“Между разнытъ въпросы. Които ся
вълинуватъ въ утробѣжѣ на Османското
царство (казва *Ле Фар дю Босфоръ*) има
единъ на който рѣшеніето има голѣмъ
важностъ колкото за бѣдущето въ Ис-
токъ, и даже ний смѣемъ да кажемъ за
бѣдущето на цѣлъ Европѣ; ний искамы
да говоримъ върху Българскыитѣ въпросъ.”

Прибравѣмы да кажемъ че сме сѣгласны
напълно съ новыитѣ нашъ събратѣ въ това що
ся касае до важность-тъ на Българскыитѣ въ-
просъ; исповѣдамы че нѣма по-голѣма истина
отъ това, дѣто че съ неговото рѣшеніе, т. е.
съ задоволеніето на Българитѣ, Турциѣ ще ут-
върди за себе си най-голѣмыйтъ и най-крѣп-
кыйтъ стѣлъ на Балканскыитѣ полуостровѣ; и
тогазъ не грѣци, не Сърби, но никой немо-
же да заплаши сигурность-тъ на Османското
царство, което ше трѣгне свободно въ пѣтьтъ
на общото напрѣданіе, а Европа ше благода-
ри на Българитѣ, които ше могатъ да дѣр-
жатъ мирѣтъ отъ вѣтрѣ и отъ выи полуостро-
вѣтъ. Не е ли право?

*) На това още шупе има ли? По рабо-
тата е що ги боли гърцитѣ за това? не тѣх-
нытъ истинны смѣлѣтелствѣтъ че тѣй

Но *Ле Фар дю Босфоръ* като му не пѣз-
нася тая очевидна истина струва си турѣтъ
да ѣхъ затули задъ онова измыслено за Европѣ
планило—панславизмъ и за по изгодно на
своитѣ замысли да заподозри стремленія на
Българитѣ, за които казува:

“Тога е единъ отъ главнытъ клонове на
тозъ ужасенъ порой, който отъ единъ вѣтъ
насамъ заплашва да потопи Истокъ. Вѣрѣ-
му е само извѣтъ; по истината цѣлъ му е на-
водненіето, намжкваніето и послѣвеніето
на венчкыйтъ христіанскыи елементъ въ
Истокъ.”

Трѣба ли да го повтарѣмы че това нѣщо
приписѣватъ нѣмъ за извѣтъ, е навѣтъ отъ стра-
нѣ на гърцитѣ? Ний пытамы нашитѣ проти-
вники: какво такъвъзъ има да сѣмъ направили до
сега Българитѣ, което да оправдава поне нѣ
малко не тѣхнытъ доношенія но тѣхнытъ по-
дозрѣнія? какы Панславистическыи стремленія
сѣмъ проявили до сега у Българитѣ? Не сѣмъ
всѣтъ врѣзъ насъ укору зашто ся домогвамы въ
народнѣжъ черкѣвъ? Не е ли всѣчко това въ ко-
ето могатъ да ни подозрѣватъ? Но ето и тѣ
кѣсета пада прѣдъ дѣйствительность-тъ на ра-
ботѣжѣ. Не изразихъ ли ся на послѣднѣ врѣ-
ме славенитѣ и Руси и Сърби че осаждаатъ
това домогваніе на Българитѣ и че дѣржатъ
съ гърцитѣ наедно колкото за тойзи въпросъ?
И ако домогваніето на Българитѣ за народна
черкѣвъ ся сматри като политическыи прѣстѣпно,
гибелно за имѣриѣжѣ и опасно за Европѣ,
тогазъ когато отъ Българскыи странѣ нийко
до сега врѣждебно настроеніе не ся сѣзобѣжи-
ло противу дѣржавѣжѣ; то какъ трѣбва да ся
смаатра сѣществованіето на голѣмъ такъвъзъ чер-
кѣвъ въ рѣцѣтъ на гърцитѣ, на които врѣжде-
бность-тъ къмъ османскѣжъ дѣржавѣ е осѣдѣ-
телственна съ безчисленны примѣры? Не сѣмъ
гърцитѣ които сѣмъ подкѣпѣвали и подкѣпѣва-
ли днесъ основнытъ на османскѣжъ дѣржавѣ? Не
е ли грѣцкото духовенство, всякога сѣгласно
то съ тежненія на Русситѣ, което е пригото-
во пѣтьтъ на сѣверныйтъ орѣлъ къмъ Цари-
градъ? Какъ такъвъзъ сѣмъ направили Българитѣ
до сега? Всяко що сме направили ний Бълга-
ритѣ въ заподозрѣванното наше домогваніе
къмъ народнѣжъ черкѣвъ, не е ли было онова нѣ-
противното на панславистичкыи изгонѣніе на
гърцитѣ владыци, уничтожаваніето на гибел-
ното тѣхно за дѣржавѣжѣ вліаніе, и надмѣва-
ніето народѣтъ ни съ едикъ неизвѣстѣжъ немо-
до сега самостоятелнѣ политикѣ, който е по-
говѣтна съ онѣжъ на царството? Ето какы
грѣхъ сме сторили ний противъ дѣржавѣжѣ
противъ Европѣ, за интересы на които днесъ
искамы да ся покажѣтъ гърцитѣ токозъ за-
зеты. Но да ли ся искренни днешнытъ увѣре-
нія на онѣжъ които никога не ся были искрен-
ны въ нищо, а най вече къмъ Османскѣжъ дѣр-
жавѣ? Ний смѣло казвамы Не. Нека тѣзъ ко-
ито ся интересуватъ въ това прочетѣтъ та-
статикѣ на *Ле Фар дю Босфоръ* и ще видѣ-
коп интересы лежатъ на сѣрдцето на писате-
литѣ му.

“Вѣрно, (казува *Ле Фар дю Босфоръ*)
че византийскыи еллинизмъ, не бы имѣлъ
да гледа равнодушно, какъ шѣла нападѣици (!!)
сѣмъ напрѣга да уничтожи народнытъ му права,
права, които осман-
ското господство е почитало всякога, и
да му отнимѣ черкѣвъ, училища, които то
е сѣградилъ съ своѣтъ кѣрѣвъ (!) мож-
ли да ся неопира съсъ всичкытъ си сили
да му ся не грабѣтъ прѣдѣлы, дѣто е грѣ-
нѣло образованіето съ най-жѣвѣжѣ
си свѣтлинѣ, за да стѣпнѣтъ отъ сега то-
ка на ново нападаніе противъ обрѣ-
зуваніето?”

Работата е както видите за Византийскыи
еллинизмъ, а не за интересы на Османско
царство и на цѣлъ Европѣ, както въ вѣс-
леніето си искамы да кажѣтъ редакторитѣ
и профренитѣ *Неологосъ*. Но любопытнытъ
какъ тѣ осаждаатъ у Българитѣ това което
мы тѣ сѣмъ извършили надъ тѣхъ. Шѣла нападѣ-
ици, не сѣмъ ли гърцитѣ които чрѣзъ духовен-
ство си нападнахъ на Българитѣ и отнехъ
и училищата и черкѣвъ и черковнытъ прави-
ны? А какво сѣмъ направили Българитѣ на Гр-
циѣ? проводили ли сѣмъ свои Българи влады-
цы въ Грциѣ, въ грѣцкыи нѣкой градъ? назова-
сѣмъ на нѣкон гърцы Българскыитѣ языкъ? Не
и пакъ не! Но да искамы гърцитѣ да си оста-
вятъ кражбытъ имъ отъ насъ за тѣхны смѣты
и да вѣрѣжѣтъ и да кражѣтъ то не ше го бѣ-
Колкото за сѣспиваніето на грѣцкото образо-
ваніе отъ Българитѣ нека плачатъ гърцитѣ, ни
не само нѣма що да желѣмъ по има и да сѣ
благодаримъ, зашто на яеговото сѣспиваніе
дѣжимъ ний днесъ това, дѣто ни ся по отво-
рихъ очитѣ да видѣмъ свѣтътъ, и никога не
ма ни да помыслимъ за него, като знаемъ кол-
ко нѣкоме ни е дѣржало то въ мракъ и тѣмнѣ

“Той (визан. еллинизмъ, казва *Ле Фар*)
е неприяте-
ль на тѣзъ хора, които прѣвѣтъ на
напрѣданіето на народытъ, като имѣ вѣдѣ-
ватъ лѣвовны, неисполняемы идеи и кон-
то прѣвращѣватъ имената на градове; ко-
ито въспомѣнѣватъ едикъ исторіѣжъ, ко-
ито народитѣ въ истинныйтъ имъ интересъ
трѣбало да забравѣтъ; които възбужда-
вехты вражды.!!

Списателитѣ на този членъ мыслятъ че то

— На томъ твоёмъ мѣстѣ, скрѣзь Хаджи Ай-

